

י"ח חשון תשפ"ד
02 נובמבר 2023

נוהל זמני להבאה מהירה של עובדים זרים לישראל לעבודה בענף החקלאות שלא במסגרת הסכם בילטרלי עקב מלחמת חרבות ברזל

בהתאם להחלטת הממשלה בנושא "עובדים זרים לחקלאות – מלחמת חרבות ברזל", מיום 1.11.2023 (להלן: "החלטת הממשלה"), ולאור הצורך החשוב להבטיח ביטחון תזונתי לאזרחי מדינת ישראל בתקופת המלחמה ולאחריה, ומאחר וישנו מחסור מיידי ואקוטי של ידיים עובדות לענף החקלאות, ומאחר ונציגי השכות פרטיות המורשות לתיווך עובדים זרים לענף החקלאות מסרו לנציגי הרשות כי להן ידע ויכולת לגייס ולהכניס באופן מיידי ותוך תקופת הלחימה הנוכחית עובדים זרים חדשים לחקלאות בעלי ניסיון בתחום זה, שלא במסגרת הסכמים בלטרליים, תותר, באופן זמני תיווך וכניסה לעבודה אצל חקלאים בעלי היתרים להעסקת עובדים זרים באופן מידי ולא יאוחר מיום 31.1.24, של עד 5,000 נתינים זרים, ובכלל זה זרים ששהו בישראל בעבר בתכנית השתלמות חקלאית מוכרות, אשר יגויסו בידי השכות הפרטיות לפי ההסדר החריג האמור, וזאת בכפוף להוראות כל דין ולנהלי רשות האוכלוסין וההגירה.

ההסדר הזמני האמור יחול בד בבד עם המשך הפעילות להסדרת המשך כניסת עובדים זרים בהתאם להסכמים בילטרליים הקיימים וכן חתימה על הסכמים או הסדרים בילטרליים עם מדינות נוספות.

לאור האמור, אישר מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה את התנאים לפי המתווה להלן להתרת הבאת העובדים בהתאם להחלטת הממשלה:

1. עקרונות כללים להבאת העובדים לישראל:

א. בהתאם להחלטת הממשלה תאושר כניסתם לישראל ועבודתם בה בענף החקלאות של עד 5,000 נתינים זרים מחו"ל לכל היותר, ובכלל זה נתינים זרים ששהו בישראל בעבר בתוכנית השתלמות בחקלאות, ובלבד שאותם נתינים זרים ייכנסו לישראל להתחלת עבודתם בה, במהלך תקופה שלא תעלה על 90 ימים ממועד החלטת הממשלה, דהיינו, עד ליום 31.1.2024. לאחר תאריך זה לא יהא ניתן להביא עובד זר לפי נוהל זה, גם אם כניסתו הותרה על ידי הרשות קודם המועד האמור.

ב. העובדים הזרים יגויסו ויוזמנו לישראל רק על ידי לשכה פרטית בעלת היתר בתוקף לתיווך עובדים זרים לענף החקלאות לפי סעיף 65 לחוק שירות התעסוקה, התשי"ט-1959 (להלן: **חוק שירות התעסוקה**) שהחזיקה בהיתר כאמור גם קודם חודש אוקטובר 2023 (להלן: **לשכה פרטית**). כך, חקלאי יוכל הגיש בקשה להבאת והעסקת עובד זר לפי נוהל זה, באמצעות לשכה פרטית בלבד.

ג. משרד העבודה פועל בהתאם להחלטת הממשלה להעביר מיידיית לאישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, תיקון לתקנות שירות התעסוקה על מנת שלאחר תיקון התקנות וכניסתן לתוקף, לשכה פרטית תוכל לגבות מהעובדים הזרים שיגויסו לפי מתווה זה שלא במסגרת הסכם בילטרלי, סכום השווה לתשלום המותר לגביה אשר הלשכה מקבלת כיום מכל עובד זר המגיע לישראל במסגרת ההסכם הביילטרלי עם תאילנד, העומד כעת על 2,963 ₪ בתוספת מע"מ כדון, בסה"כ 3,467 ₪. כתנאי לקבלת סכום זה, יהא על הלשכה להוכיח כי מסרה לעובד "כתב התחייבות" לסיפוק סל שירותים לעובד, בנוסח באופן דומה לכתב ההתחייבות הנמסר בעת גיוס עובדים זרים לפי הסכם בילטרלי, בשינויים המחייבים. (ישלח ללשכות על ידי הרשות אחר עדכון התקנות)

ד. בהתאם למוצע בהחלטת הממשלה בענין התיקון להתקנות, הלשכה הפרטית תידרש להוכיח כי לא גבתה סכומים אסורים מהעובדים הזרים, וכי היא התנתה גם עם הלשכה הזרה איתה היא מסתייעת במדינת המקור של העובדים, כי לא תגבה סכום העולה על "התשלום החוזי" לפי תקנות שירות התעסוקה שהוא בתוקף.

ה. יחד עם זאת- יובהר כי כל עוד התקנות לא יחוקקו ויכנסו לתוקף, לא ניתן לדעת בוודאות מה יהא תוכן, ולכן אין באמור בפסקה הקודמת ובהחלטת הממשלה לעניין התקנות ליצור הסתמכות לאפשרות גביית תשלומים מהעובדים הזרים.

ו. על העובד הזר להיכנס לישראל עד ליום 31.1.2024 או תוך 21 יום ממועד מתן אישור הכניסה, המוקדם מבניהם, ואם לא עשה כן, תוקף אישור הכניסה לישראל שיופק עבור העובד הזר על ידי רשות האוכלוסין יפוג ולא תותר כניסתו לישראל.

ז. כל יתר התנאים הרגילים לפי הדין ונהלי הרשות בקשר להעסקת עובדים זרים והזמנתם מחו"ל יחולו על עובדים זרים המוזמנים לישראל לפי נוהל זה. יודגש כי העובד הזר יהא רשאי לעבור בין מעסיקים שהם חקלאים בעלי היתרים פנויים בהתאם לנהלים הרגילים וכן לפנות למרכז הפניות לעובדים זרים של רשות האוכלוסין להגשת תלונות.

ח. יובהר כי כל עובד זר אשר יכנס לישראל במסגרת נוהל זה יהיה חלק מהמכסה המרבית של עובדים זרים המאושרת לענף החקלאות.

2. תנאי סף למתווה בקשר לחקלאי ולעובד:

א. בקשות להבאת עובדים זרים לישראל לפי נוהל זה יוגשו על ידי לשכה פרטית בלבד.

ב. מגיש הבקשה להבאת העובד הזר הוא חקלאי פעיל בעל היתר העסקה תקף ופנוי לפי סעיף 1יג' לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991, המאפשר קליטת עובד זר מחו"ל בהתאם לנהלים הרגילים של רשות האוכלוסין לעניין זה.

ג. תותר הבאתם של עובדים זרים לישראל רק ממדינות שיאושרו על ידי מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה לאחר ששקל, בין היתר, את האמור בהחלטת הממשלה, וכן שיקולים ביטחוניים, שיקולי הגירה וכן שיקולים בעניין מניעת סחר בבני אדם.

ד. על הלשכה הפרטית לחתום על חוזה תיווך עם הגורם המתווך בארץ המוצא של העובד הזר (להלן: הלשכה הזרה) ולציין בו, את הוראות סעיפים 169 ו-169ח לחוק שירות התעסוקה. בין היתר, על הלשכה לסכם מול הלשכה הזרה בהסכם התיווך כי הלשכה הזרה לא תגבה מהעובד הזר, סכום העולה על "התשלום המותר" בתוקף לפי תקנות שירות התעסוקה, העומד היום על 4,012 ₪ וכי אם יוודא כי הלשכה הזרה גבתה סכום מעבר לסכום האמור, הלשכה הפרטית לא תוכל להתקשר איתה או לקבל את שירותיה.

ה. העובד והחקלאי יחתמו על חוזה העסקה בעברית, באנגלית ובשפה שהעובד הזר מבין, לפי נוסח חוזה ההעסקה הסטנדרטי לענף החקלאות המפורסם באתר האינטרנט של הרשות, טרם כניסתו לישראל של העובד הזר. ככול שהעובד הזר אינו מבין את השפה האנגלית, יהא על הלשכה לדאוג

לתרגום אמין לשפות המובנות לעובדים לזרים, ולהחתים את העובדים על נוסח חוזה בעברית, ובשפה המובנת לעובדים, ולהציג את אישור התרגום לרשות לפי דרישה.

1. עובד זר הנכנס לישראל לפי נוהל זה, יוכל להמשיך לשהות בישראל לתקופת העסקה מקסימאלית של 63 חודשים בכפוף לקיום כל יתר הנהלים של רשות האוכלוסין וההגירה ותנאי הרישיון והצהרותיו, והוראות כל דין.

2. על העובד הזר המוזמן לעמוד בכלל התנאים המפורטים מטה:

1. טווח גילאים 25-39.
2. אין לו הורים, בן/ת זוג או ילדים העובדים או המתגוררים כרגע בישראל.
3. ללא עבר פלילי.
4. בריא פיזית ונפשית, אינו סובל ממחלות או ממצבים רפואיים כרוניים, כולל שחפת, דלקת כבד, עגבת, זיבה ואיידס.
5. מסוגל מבחינה גופנית לעבודה פיזית מאומצת בהתאם לצרכי החקלאות בישראל.
6. בעל ניסיון משמעותי בעבודה בחקלאות.
7. רצוי כי יוכל לתקשר באופן בסיסי באנגלית.

3. הליך טיפול מזורז:

א. על כל לשכה פרטית להעביר למשרדנו את רשימת המדינות מהן היא מבקשת להביא לישראל עובדים זרים לפי נוהל זה וכן תעביר לאגף החקלאות בדוא"ל - agro-permit@piba.gov.il תצהיר מנכל הלשכה הפרטית לעמידה בתנאי נוהל זה ותנאי החוק בקשר לגיוס העובדים, בנוסח אשר יפורסם על ידי הרשות. (מצ"ב כנספח א')

ב. לאחר אישור המדינות וקבלת תצהיר הלשכה הפרטית, על הלשכה להגיש לרשות בקשות לאישור הבאה של עובדים זרים שהם בעלי דרכונים של אותן מדינות, אשר הלשכה בדקה את כישוריהם ועמידתם בתנאי הסף.

להלן פירוט מסמכי הבקשה הנדרשים:

1. צילום דרכון של העובד הזר בתוקף ל-3 שנים לפחות.
2. פירוט הלשכה הזרה אשר הייתה מעורבת בתיווך העובד.
3. פרטי החקלאי המבקש הבאת והעסקת העובד הזר.
4. אישור רפואי ממדינת המוצא של העובד בדבר כשירותו הרפואית והנפשית לעבודה פיזית קשה בחקלאות ישראל בתנאי חום וקור, לפי טופס שיפורסם על ידי הרשות.
5. אישור העדר רישום פלילי לעובד הזר/תעודת יושר.
6. חוזה העסקה סטנדרטי חתום על ידי העובד והחקלאי – מתורגם לשפת העובד הזר.
7. טופס הצהרה חתומה על ידי העובד הזר מתורגם לשפתו של העובד הזר.

ג. פרטי הבקשה יבדקו בהליך מזורז ובהתאם לתנאי הסף שנקבעו לעיל להבאת עובדים. ככל והבקשה עומדת בתנאים וכי אין מניעה אחרת, אגף החקלאות יעביר ללשכה אישור עקרוני להבאת העובד

לישראל. בקשה אשר לא עומדת בתנאי הסף האמורים תדחה על הסף וישלח מכתב המסביר את סיבת הדחיה.

ד. לאחר קבלת האישור, יונפק אישור עליה למטוס עבור העובד/אשרה ורישיון שהייה ועבודה ב/1 להעסקת העובד הזר לפי הנהלים.

4. כניסתו של העובד הזר לישראל:

א. בעת נחיתתו בישראל, יונפק לעובד הזר אשרה ורישיון ב/1 בתוקף עד תום תוקף היתר ההעסקה של החקלאי, ולא יותר משנה, וניתן יהא לבקש להאריך את הרישיון מידי שנה לתקופת של עד שנה אחת בכל פעם, עד לסיום 63 חודשים מיום הכניסה לישראל ברישיון עבודה, בהתאם ובכפוף לנהלי רשות האוכלוסין וההגירה, וכל דין.

ב. על נציג הלשכה הפרטית להגיע לנתב"ג לאסוף את העובד, למסור לו העתק מקורי של חוזה העסקה סטנדרטי כדין וכתב התחייבות, ולהעביר אותו למגורים הולמים ומקום עבודה בטוח לפי הנחיות פיקוד העורף לעבודה אצל החקלאי אשר הזמין אותו לעבודה בישראל.

ג. על המעסיק יחולו כלל התנאים הרגילים להעסקת עובדים זרים לפי כל דין.

ד. לאחר כניסה לתוקף של תיקון לתקנות בהתאם להחלטת הממשלה, ובהתאם ובכפוף לחקיקה שתחול, הלשכה תהיה רשאית לגבות מהעובד הזר שעומד בתנאים שנקבעו בתקנות, סכום מותר, ולהעביר לו קבלה כדין בגין תשלום זה. הוראות בעניין גביית הסכומים והתנאים יפורסמו בנפרד בסיום הליך החקיקה.

5. חובות הלשכה לאחר כניסת העובד לישראל:

א. על הלשכה הפרטית להעביר לרשות בדוא"ל Agro-permit@piba.gov.il תוך 3 ימים מיום כניסתו של העובד הזר לישראל את מספר הטלפון הנייד להתקשרות עם העובד הזר.

ב. לאחר כניסתו לישראל של העובד הזר על הלשכה הפרטית למלא כלפיו את כלל התנאים והשירותים כמפורט בכתב ההתחייבות ולמלא אחר הוראות חוק שירות התעסוקה, התשי"ט-1958 והתקנות שהותקנו על פיו, וכן הוראות "נוהל לשכות פרטיות לתיווך עובדים זרים בענף החקלאות" נוהל מספר 9.3.0001 המפורסם באתר האינטרנט: [נוהל 9.3.0001](#) ומבלי לגרוע מכלליות האמור, עליה למלא אחר הוראות תקנות שירות התעסוקה בקשר להחזרי עמלות תיווך במקרים הקבועים בתקנות.

ג. נוסף, יחול על הלשכה חובה להסביר ולהעביר לעובד הזר בשפה שהוא מבין, הוראות התגוננות של פיקוד העורף, בעל פה ובכתב, הרלוונטיות לאזור מגוריו לוודא שהוריד לטלפון הנייד שלו אפליקציית פיקוד העורף לקבלת התרעות, לטפל בכל תלונה של העובד הזר הנוגעות, בין היתר, לביטחו האישי, ואף לדווח לרשות על הפרות באופן מיידי.

ד. כן יחולו על החקלאי כלל התנאים לפי נוהל תנאי היתר [נוהל 9.3.0002](#) חוקי העבודה וחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991 לגבי העובד הזר.

הנוהל הנ"ל הינו מתווה זמני וניסויי ויתכנו שינויים ותוספות ככול שיצטבר ניסיון לכן יש להמשיך לעיין באתר הרשות ובחוזרים שיופצו לעניין זה.

יודגש, כי כניסתם, שהייתם ועבודתם של עובדים זרים בישראל הם נושאים הנתונים לשינויים ומושפעים מאירועים ושיקולים שונים כולל מצב חירום מלחמתי על כל השלכותיו, ובין היתר, מדיניותה של הממשלה, הצורך בהסכמה של העובדים ושל המעסיקים בכל הקשור לעבודה בישראל ו/או להמשך עבודה כאמור, כמו גם לקיומו של משא ומתן מורכב בין מדינות ולמפגש רצונות בין המדינות באשר להסדרת הגעתם של עובדים זרים באמצעות הסכמים או הסדרים בילטרליים, ובאופן התואם את הדין ואת המדיניות בישראל להסדרת הגעת עובדים. אין באמור לעיל לגבי מכסות מרביות של עובדים זרים או לגבי מתן עדיפות בהקצאת היתרים או במתן היתר להעסקת עובדים זרים, משום הבטחה או התחייבות לאדם או לגוף כלשהו, לגבי שהייתם, כניסתם לישראל, עבודתם או המשך עבודתם של מספר מסוים של עובדים זרים בתקופה או בתקופות מסוימות.

רשות האוכלוסין מתגייסת לפעול בכל תחומי אחריותה כדי לסייע לחקלאים לייצר רצף אספקת מזון מתוצרת חקלאית עצמאית ישראלית ולסייע במשבר כח האדם בענף.

יחד נתגבר על כל קושי שיוצב בפנינו וננצח.

בברכה,

עינבל משש
ראש מינהל עובדים זרים

העתק:

מר אייל סיסו, מנכ"ל רשות האוכלוסין
מר אורן לביא, מנכ"ל משרד החקלאות
לשכת שר הפנים
לשכת שר החקלאות
ח"כ אליהו רביבו, יו"ר הועדה לעובדים זרים בכנסת
לשכות פרטיות מורשות בענף החקלאות
התאחדויות החקלאים